

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 1268 /DPSS
DATA 26.05.2011

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SEBAY
L. 390. 08.06.2011

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind colectarea datelor personale ale utilizatorilor serviciilor de tip Prepay*, inițiată de 12 deputați – PD-L, Grupul parlamentar al Minorităților Naționale (Bp. 142/2011).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca scop instituirea obligației furnizorilor de servicii de telefonie mobilă, având în vedere faptul că, în ultimul timp, infracțiunile privind criminalitatea organizată, traficul de droguri sau persoane ori chiar vizând siguranța națională sunt săvârșite de persoane folosind, în activitatea de pregătire a comiterii acestor fapte, cartele de tip PrePay, pentru a fi mult mai greu de identificat, în lipsa unei baze de date referitoare la utilizatorii acestora. Astfel, furnizorii de asemenea servicii au obligația de solicita utilizatorilor un act de identitate la achiziționarea serviciului.

Sunt reglementate, în principal:

- drepturile și obligațiile, atât ale furnizorilor de servicii, cât și ale beneficiarilor acestora;
- prelucrarea datelor cu caracter personal ale utilizatorilor de servicii de comunicații electronice;
- regimul sancționator.

II. Observații

1. La nivelul Uniunii Europene nu există un act normativ de natură a obliga statele membre să identifice utilizatorii cartelelor de telefonie de tip Prepay. Cu toate acestea, reținerea acestor date trebuie realizată în conformitate cu prevederile *Directivei 2006/24/CE privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE*.

Astfel, directiva menționată instituie obligația tuturor furnizorilor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice cu privire la păstrarea anumitor date generate sau prelucrate de către aceștia, pentru a se asigura că datele sunt disponibile în vederea cercetării, depistării și urmăririi penale a infracțiunilor grave, astfel cum sunt definite de fiecare stat membru în dreptul său intern. Art. 5 din *Directiva 2006/24/CE* reglementează categoriile de date ce trebuie păstrate de către furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice.

Din perspectiva propunerii legislative prezintă relevanță art. 5 alin. (1) pct. 2 lit. e) din directivă, care instituie obligația reținerii de către furnizori, în cazul unui serviciu anonim preplătit, atât a datei și orei primei activități a serviciului, cât și a identității locației (identificator de celulă) de la care a fost activat serviciul. Pentru alte obligații ale furnizorilor de comunicații electronice este aplicabilă *Directiva 2002/58/CE privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice)*, transpusă la nivel național prin *Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, cu*

modificările și completările ulterioare, inclusiv art. 15 alin. (1) al acesteia, care permite statelor membre să adopte măsuri legislative pentru a restrânge sfera de aplicare a drepturilor și obligațiilor prevăzute la art. 5, 6, 8 alin. (1)-(4) și art. 9, în cazul în care restrângerea lor constituie o măsură necesară, corespunzătoare și proporțională în cadrul unei societăți democratice pentru a proteja securitatea națională (de exemplu siguranța statului), apărarea, siguranța publică sau pentru prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea penală a unor fapte penale sau a folosirii neautorizate a sistemelor de comunicații electronice, în conformitate cu art. 13 alin. (1) al Directivei 95/46/CE privind protejarea persoanelor în privința prelucrării datelor personale și libera circulație a acestor date (act normativ transpus la nivel național prin Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare).

2. Prin concluziile adoptate în cursul reuniunii sale din 27 și 28 noiembrie 2008, Consiliul Justiție și Afaceri Interne a solicitat statelor membre să informeze Comisia Europeană cu privire la inițiativele legislative și non-legislative ori soluțiile tehnice existente la nivel național în ceea ce privește identificarea utilizatorilor de comunicații electronice. Totodată, Comisiei i s-a solicitat examinarea acestor informații în contextul elaborării raportului acesteia cu privire la implementarea Directivei 2006/24/CE, prevăzut la art. 14 al actului normativ și, pe baza lor, transmiterea, către Consiliu, de propuneri pentru o mai eficientă identificare a utilizatorilor de servicii de comunicații electronice, precum utilizatorii de servicii de telefonie mobilă de tip Prepay, menite a veni în sprijinul autorităților responsabile de aplicarea legii la nivel național.

Comisia Europeană a finalizat raportul de evaluare a implementării Directivei 2006/24/CE anul acesta (COM (2011) 225 final). Potrivit acestuia, proporția utilizatorilor de servicii preplătite în Europa diferă de la un stat la altul. Unele state membre susțin că, în special atunci când sunt achiziționate dintr-un alt stat membru, cartele SIM preplătite pot fi folosite de persoanele implicate în activități ilicite tocmai pentru a se evita identificarea acestora în cadrul acțiunilor de cercetare penală (se face trimitere la Concluziile Consiliului privind combaterea utilizării neautorizate și utilizării anonime a comunicațiilor electronice în scopul săvârșirii de infracțiuni).

Potrivit raportului, 6 state membre, respectiv Danemarca, Spania, Italia, Grecia, Slovacia și Bulgaria au adoptat norme instituind obligația de înregistrare a cartelelor SIM preplătite. Acestea, dar și state precum Polonia, Cipru și Lituania s-au pronunțat în favoarea unor măsuri la nivelul Uniunii Europene, în sensul înregistrării obligatorii a utilizatorilor de servicii preplătite.

Cu toate acestea, până în prezent, eficiența unor astfel de măsuri nu a fost demonstrată, fapt pentru care Comisia nu este convinsă de necesitatea promovării unei astfel de măsuri în acest moment.

3. În materia drepturilor personale, cum sunt dreptul la viață intimă, la respectarea vieții private, precum și a prelucrării datelor cu caracter personal, regula, unanim recunoscută, este aceea a garantării și respectării acestora, respectiv a confidențialității, statul având, în acest sens, obligații majoritar negative, de abținere, prin care să fie evitată, pe cât posibil, ingerința sa în exercițiul dreptului sau al libertății.

În acest scop au fost adoptate *Legea nr. 677/2001*, *Legea nr. 506/2004*, precum și *Legea nr. 238/2009 privind reglementarea prelucrării datelor cu caracter personal de către structurile/unitățile Ministerului Administrației și Internelor în activitățile de prevenire, cercetare și combatere a infracțiunilor, precum și de menținere și asigurare a ordinii publice*. Excepțiile sunt permise limitativ, în condițiile expres prevăzute de art. 26 și art. 53 din *Constituția României, republicată*, și de actele juridice internaționale aplicabile în domeniu.

Totodată, dreptul la respectarea vieții private beneficiază de recunoaștere unanimă și protecție, inclusiv la nivel internațional, astfel cum rezultă din art. 12 al *Declarației Universale a Drepturilor Omului*, din art. 17 al *Pactului internațional privitor la drepturile civile și politice*, din art. 8 al *Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*.

Prin urmare, măsurile legislative de natură să afecteze exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale trebuie să îndeplinească un scop legitim, constând în protejarea siguranței naționale, a siguranței publice, apărarea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, precum și protejarea drepturilor și intereselor altor persoane, să fie necesare într-o societate democratică, să fie proporționale cu situația care le-a determinat, să fie aplicate în mod nediscriminatoriu și să nu aducă atingere existenței dreptului sau a libertății.

În plus, în conformitate cu principiile de limitare exprimate în jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului, de exemplu Cauza Klass și alții împotriva Germaniei, 1978, sau Cauza Dumitru Popescu împotriva României, 2007, actul normativ care reglementează măsuri de natură să producă ingerințe în exercitarea dreptului la viață privată și de familie trebuie să conțină garanții adecvate și suficiente pentru a proteja persoana de eventualul arbitrar al autorității statale.

Urmărind aceste principii, Curtea Constituțională, prin *Decizia nr. 1258/2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 298/2008 privind reținerea datelor generate sau prelucrate de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului sau de rețele publice de comunicații, precum și pentru modificarea Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice*, a decis ca fiind neconstituțională în ansamblul ei o reglementare care se aseamănă în anumite aspecte cu prezenta propunere legislativă.

În motivarea sa, Curtea Constituțională a arătat că „*Obligația de reținere a datelor reglementată de Legea nr. 298/2008 cu titlu de excepție sau derogare de la principiul protejării datelor cu caracter personal și al confidențialității lor, prin natura, întinderea și domeniul ei de aplicare, golește însă de conținut acest principiu, astfel cum era garantat prin Legea nr. 677/2001 și Legea nr. 506/2004. Or, este unanim recunoscut în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, de exemplu Cauza Prințul Hans-Adam II de Lichtenstein împotriva Germaniei, 2001, că statele membre semnatare ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, măsurile legislative adoptate urmărind apărarea efectivă a drepturilor. Obligația legală care impune reținerea în mod continuu a datelor cu caracter personal transformă însă excepția de la principiul protejării efective a dreptului la viață intimă și liberă exprimare în regulă absolută. Dreptul apare ca fiind reglementat într-o manieră negativă, latura sa pozitivă pierzând caracterul predominant*”.

De altfel, având în vedere dispozițiile *Legii nr. 677/2001, Legii nr. 506/2004 și Legii nr. 238/2009*, apreciem că există creat cadrul legal suficient pentru atingerea scopurilor declarate de inițiator în *Expunerea de motive*.

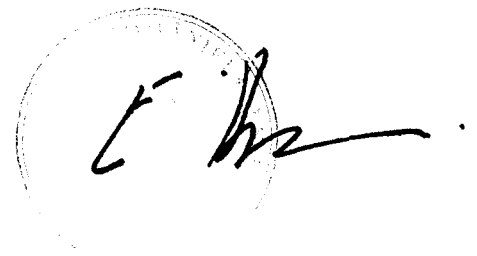
4. Referitor la soluția legislativă preconizată la **art. 5**, conform căreia utilizatorul care a achiziționat un serviciu înainte de intrarea în vigoare a legii este obligat ca, în termen de 6 luni de la promulgarea legii, să-i prezinte furnizorului un act de identitate, în caz contrar urmând a se suspenda numerele de telefon, apreciem că nu numai că este retroactivă, dar poate duce și la abuzuri.

5. Semnalăm faptul că propunerea legislativă se adresează exclusiv telefoniei mobile și nu ține cont de toate tipurile de comunicații, cum ar fi telefoanele publice și platforme Voice Over IP.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului